

Rodinné právo

3. Zánik manželství

CEVRO Institut

JUDr. Lucie Trnková, Ph.D.

lucie.trnkova@vsci.cz

Osnova semináře

- smrt / prohlášení za mrtvého
- rozvod manželství
- **Právní úprava zániku manželství – § 754 a násl. OZ**

Zánik manželství

- **smrtí**
- **prohlášením manžela za mrtvého**
 - § 71/2 OZ: manželství / registrované partnerství zaniká dnem, který se pokládá za den smrti
 - § 76 OZ: zjistí-li se, že je manžel naživu – manželství / reg. partnerství se neobnovuje
- **rozvodem**

Rozvod manželství

- § 755 a násl. OZ
- předpokladem rozvodu manželství = **kvalifikovaný rozvrat**
 - soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno
 - nelze očekávat obnovení soužití
- některý z manželů musí o rozvod požádat
- ani přes existenci kvalifikovaného rozvratu nelze manželství rozvést =>

Rozvod manželství

Tvrdoštní klauzule:

- rozpor se zájmem nezletilého dítěte manželů, který je dán zvláštními důvody
- rozpor se zájmem **manžela**, který se na rozvratu porušením manželských povinností **převážně nepodílel** a kterému by byla rozvodem způsobena **zvlášť závažná újma** s tím, že **mimořádné okolnosti** svědčí ve prospěch zachování manželství, ledaže manželé spolu již nežijí alespoň po dobu **tří let**

Pokud mají manželé nezletilé dítě – nelze manželství rozvést, dokud nebude opatrovnickým soudem pravomocně rozhodnuto o úpravě poměrů dítěte v době po rozvodu manželství (rozsudkem nebo schválena dohoda rodičů)

„Sporný“ x „nesporný“ rozvod

- **„sporný“ rozvod** = soud zjišťuje existenci rozvratu a jeho příčiny
dojde-li k závěru, že zde je kvalifikovaný rozvrat a rozvodu nebrání jedna ze dvou tvrdostních klauzulí - může manželství rozvést
- **„nesporný“ rozvod** = soud nezjišťuje příčiny rozvratu a manželství rozvede (opět pokud rozvodu nebrání jedna ze dvou tvrdostních klauzulí), jestliže:

„Nesporný“ rozvod

- 1) druhý manžel se k návrhu na rozvod připojí
- 2) manželé shodně tvrdí, že manželství je nenapravitelně rozvráceno
- 3) manželství trvalo alespoň 1 rok
- 4) manželé spolu alespoň 6 měsíců nežijí
- 5) dohodli se na úpravě poměrů nezletilého dítěte a soud tuto dohodu schválil
- 6) dohodli se na vypořádání svých majetkových poměrů, bydlení a příp. též na výživném mezi rozvedenými manželi

Výživné rozvedeného manžela

- není-li rozvedený manžel schopen sám se živit + tato jeho neschopnost má svůj původ v manželství nebo v souvislosti s ním
- má vůči němu jeho bývalý manžel v přiměřeném rozsahu vyživovací povinnost
- lze-li to na něm spravedlivě požadovat, zejména s ohledem na věk nebo zdravotní stav rozvedeného manžela
- soud přihlíží:
 - jak dlouho rozvedené manželství trvalo a jak dlouho je rozvedeno
 - zda si rozvedený manžel neopatřil přiměřené zaměstnání, přestože mu v tom nebránila závažná překážka,
 - zda si rozvedený manžel mohl výživu zajistit řádným hospodařením s vlastním majetkem,
 - zda se rozvedený manžel podílel za trvání manželství na péči o rodinnou domácnost,
 - se rozvedený manžel nedopustil vůči bývalému manželu nebo osobě mu blízké činu povahy trestného činu...

Výživné rozvedeného manžela

- lze splnit poskytnutím **odbytného**
- **tzv. sankční výživné** = ve výši zajišťující v zásadě stejnou životní úroveň
 - může žádat manžel, který rozvrat manželství převážně nezavinil + rozvodem mu byla způsobena závažná újma
 - nejdéle na dobu **tří let** po rozvodu